

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

31 MEI 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de
universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. INLEIDING

Het voorliggende ontwerp van decreet wijzigt het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en legt de regelgevende grondslag van de organisatie van een interuniversitair toelatingsexamen voor de opleidingen van kandidaat-arts en kandidaat-tandarts. Het ontwerp voorziet tevens in een compensatie van de financiële consequenties voor de universiteiten van een daling van het aantal studenten ten gevolge van de invoering van het toelatingsexamen.

II. COMMENTAAR

II.1. Geconstateerd dient te worden dat er een zekere maatschappelijke overeenstemming is gegroeid rond de aanname dat het hoge aantal artsen in België de uitgaven voor de sociale zekerheid opdrijft en dat dit hoge aantal negatieve effecten kan hebben op de kwaliteit van de gezondheidszorg. Immers in veel gevallen en met name bij jong afgestudeerde artsen ligt het aantal patiënten per arts beneden de kritische drempel die nodig is om voldoende beroepservaring op te doen. Verder is een zekere mate van overeenstemming dat het aanbod van afgestudeerde artsen dient beperkt te worden. Er zijn vele wijzen denkbaar om het aantal te beperken. Geen enkele ervan is volmaakt. De instroom van studenten kan beperkt worden; de doorstroom kan beperkt worden of de toegang tot het beroep kan beperkt worden.

Beperking van de instroom of doorstroom is een zaak van onderwijs; beperking van de toegang tot het beroep is een zaak van de federale overheid. Beperking van de toegang tot het beroep is niet gepast omdat het maatschappelijk en individueel gezien niet zinvol is eerst te studeren voor een beroep en dan de toegang tot dat beroep afgesneden te zien. Beperkingen van de instroom biedt de aspirant-studenten onmiddellijk duidelijkheid over hun opleidingsmogelijkheden. Het voorliggende ontwerp van decreet legt de decretale basis voor de organisatie van een toelatingsexamen tot de opleidingen van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts.

II.2. Dit ontwerp van decreet beoogt de neerlegging van een supplementaire toelatingsvoorwaarde voor de inschrijving voor de eerste maal voor een opleiding van kandidaat-arts en kandidaat-tandarts aan een Vlaamse universiteit. Als bijkomende toelatingsvoorwaarde geldt het slagen voor een centraal georganiseerd interuniversitair toelatingsexamen. Het is de bedoeling dat er een examen komt voor de beide opleidingen in kwestie. Testen van de manuele vaardigheden van aspirant-kandidaat-tandartsen dient te gebeuren in de eerste en tweede kandidatuur. Deze vaardigheden kunnen immers geoefend worden zodat een test voor de poort niet wenselijk is.

De inhoud van de proef en de wijze van organisatie dienen op een uniforme wijze vastgelegd te worden op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse regering dient dan ook de inhoud en de wijze van organisatie ervan vast te leggen.

De technische uitwerking van zo'n proef is geen eenvoudige zaak. Met betrekking tot de inhoud van de proef zijn een voldoende hoge mate van validiteit en betrouwbaarheid en een voldoende discriminatorische kracht sleutelfactoren. De mate waarin de proef aan die factoren voldoet, is bepalend voor de maatschappelijke aanvaardbaarheid ervan. De proef dient eerder te peilen naar inzicht en redeneervermogen dan naar parate kennis. Er moet immers voor gezorgd worden dat de abiturienten uit de verschillende studierichtingen van het secundair onderwijs gelijke kansen hebben. Naast deze kennis-toets is er een evaluatie van de algemene bekwaamheden zoals analytische en synthetisch vermogen, communicatieve vaardigheden, ...

II.3. Tijdens een periode van ten minste drie jaar zal de voorspellende waarde van de proef ten opzichte van het studierendement en studieverloop nagegaan worden. Er wordt geen numerus fixus ingevoerd.

II.4. De inhoud van de proef en de wijze van organisatie ervan dient op een uniforme wijze vastgelegd te worden door de Vlaamse regering. Er wordt hier afgeweken van het bepaalde met betrekking tot de toelatingsproef tot de opleidingen van kandidaat-burgerlijk-ingenieur. De inhoud van deze laatste proef wordt interuniversitair vastgelegd doch wordt separaat door elke universiteit georganiseerd. De grote maatschappelijke impact van een toelatingsproef geneeskunde rechtvaardigt de neerlegging van de inhoud van de proef in een algemene maatregel van bestuur.

II.5. Het ontwerp van decreet bevat voorts een bepaling die de vorming van U-bocht constructies dient tegen te gaan. Onder U-bocht constructies in deze context wordt verstaan het omzeilen van de toelatingsexamen door rechtstreekse inschrijving in een hoger studiejaar met vrijstelling van de opleidingsonderdelen van de vorige studiejaar en met verkort-

ting van studieduur op grond van eerder met goed gevolg afgelegde examens. Hier is een hele waslijst van gevallen denkbaar: eerste kandidatuur biomedische wetenschappen, kandidatuur biologie, buitenlandse diploma's of buitenlandse studieperiodes, diploma's en studiegetuigschriften van Franstalige universiteiten. Deze maatregel slaat ook op de studenten die op grond van een Franstalig diploma van kandidaat in de geneeskunde/tandheelkunde wensen zich te laten inschrijven voor de tweede cyclus. Uiteraard slaat deze bijkomende toelatingsvoorwaarde niet op de studenten die al in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij met succes ten minste een studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts hebben afgerond.

II.6. Het ontwerp van decreet voorziet ook in een maatregel die de universiteiten vrijwaart van een neerwaartse evolutie van hun budget door een verwachte daling van de instroom van studenten in de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde. Dat oogmerk wordt bereikt door het aantal onderwijsbelastingseenheden van de opleidingen van kandidaat-arts, van kandidaat-tandarts, van arts en tandarts te fixeren op het aantal van 1 februari 1996, academiejaar voor de invoering van de toelatingsproef, en dit met het oog op de berekening van de hoogte van de subsidie vanaf het begrotingsjaar 1998.

II.7. Er wordt voorzien in een overgangsmaatregel voor de studenten die in het academiejaar 1995-1996 niet slaagden voor het examen van de eerste kandidatuur arts of tandarts. Zij kunnen zich in het academiejaar 1996-1997 opnieuw laten inschrijven voor de eerste kandidatuur met vrijstelling van het toelatingsexamen. Het gaat om een eenmalige overgangsmaatregel.

III. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

III.1. Artikel 1 zegt dat het decreet een onderwijsmaterie regelt die valt onder artikel 127 van de Grondwet. Dit duidt de rechtsgrond aan van dit decreet.

III.2. Artikel 2 vult artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap aan met een derde alinea bestaande uit vier volzinnen. De eerste volzin schrijft voor dat de aspirant-studenten voor de opleidingen van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts moeten slagen voor een toelatingsexamen als extra toelatingsvoorwaarde voor inschrijving in die opleidingen. Er is een toelatingsexamen voor de beide opleidingen.

De tweede volzin belast de Vlaamse regering met de vaststelling van de inhoud en de wijze van organisatie van het examen zodat het voor alle aspirant-studenten hetzelfde is. Het toelatingsexamen is interuniversitair en er is maar één examenjury.

De derde volzin zegt dat dezelfde extra toelatingsvoorwaarde geldt voor inschrijving in een hoger studiejaar van die opleidingen of in geval van inschrijving in de tweede cyclus. Deze inschrijvingen doen zich voor indien de studenten vrijstelling van opleidingsonderdelen en verkorting van studieduur hebben verkregen op grond van eerder met goed gevolg afgelegde examens of indien de studenten de gelijkwaardigheid hebben verkregen van een buitenlands diploma of indien het gaat om studenten met een diploma van kandidaat-arts/tandarts van een Franstalige universiteit. Dit voorschrift is noodzakelijk om U-bocht constructies te ontmoedigen.

De vierde volzin zegt dat die bijkomende toelatingsvoorwaarde niet geldt voor de studenten die al in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste een studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts met succes hebben afgerond aan een Vlaamse universiteit.

III.3. Artikel 3 vult artikel 130 van het decreet van 12 juni 1991 aan met een zesde paragraaf. Hierin wordt bepaald dat het aantal onderwijsbelastingseenheden van de opleidingen kandidaat-arts, van kandidaat-tandarts, van arts en van tandarts wordt gefixeerd op het aantal van 1 februari 1996 als deel van het totale aantal onderwijsbelastingseenheden (OBE 94+n) voor de vaststelling van de hoogte van de werkingssubsidie van de begrotingsjaren 1998 en volgende.

III.4. Artikel 4 vult het artikel 201 van het decreet aan met een achtste alinea. Dit is een overgangsmaatregel voor de studenten die in het academiejaar 1995-1996 niet slaagden voor het examen van het eerste studiejaar van de opleiding kandidaat-arts of kandidaat-tandarts. Zij kunnen zich in het academiejaar 1996-1997 opnieuw laten inschrijven voor het eerste studiejaar van de desbetreffende opleidingen met vrijstelling van het toelatingsexamen.

III.5. Dit ontwerp van decreet heeft uitwerking met ingang van 1 mei 1996.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Luc VAN DEN BOSSCHE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991
betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken;
Na beraadslaging,

B E S L U I T :

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaamse Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wordt aangevuld met een derde alinea, luidend als volgt:

"Voor de inschrijving in het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts geldt bovendien als toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een interuniversitair toelatingsexamen. De Vlaamse regering stelt de inhoud en de wijze van organisatie van dit examen vast. Dezelfde toelatingsvoorwaarde geldt ook voor inschrijving in om het even welk studiejaar van de opleidingen van kandidaat-arts, van kandidaat-tandarts, van arts en van tandarts in het geval de student vrijstelling heeft verkregen van sommige opleidingsonderdelen of verkorting van studieduur op grond van het bepaalde in artikel 45, 5E, of in artikel 60, derde alinea of in het geval de student toegelaten wordt tot de tweede cyclus van de opleidingen van arts of tandarts op grond van een ander diploma dan het diploma van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts uitgereikt door een universiteit bedoeld in artikel 3. Deze supplementaire toelatingsvoorwaarde geldt niet voor de studenten die in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste een studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts met succes hebben afgerond aan een universiteit vermeld in artikel 3."

Artikel 3

Artikel 130 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 21 december 1994 wordt aangevuld met een zesde paragraaf luidend als volgt:

"§6 In afwijking van het bepaalde in artikel 135 wordt voor het berekenen van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de vaststelling van de hoogte van het bedrag van de werkingsuitkering van elke universiteit vanaf het begrotingsjaar 1998 het aantal onderwijsbelastingseenheden van de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, arts en tandarts gefixeerd op het aantal van peildatum 1 februari 1996."

Artikel 4

Artikel 201 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een achtste alinea, luidend als volgt:

"De studenten die in het academiejaar 1995-1996 niet slaagden voor het examen van het eerste studiejaar van de opleiding kandidaat-arts of kandidaat-tandarts kunnen zich in het academiejaar 1996-1997 opnieuw laten inschrijven voor het eerste studiejaar van de betreffende opleiding met vrijstelling van het toelatingsexamen bedoeld in artikel 34, derde alinea."

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking op 1 mei 1996.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Luc VAN DEN BOSSCHE

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

ADVIES MET BETREKKING TOT HET VOORONTWERP VAN
DECREET VAN 12 JUNI 1991 BETREFFENDE DE
UNIVERSITEITEN IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Bij brief van 26 maart 1996 werd de Raad door de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken om advies gevraagd met betrekking tot een voorontwerp van decreet dat in essentie de decretale grondslag vormt van de invoering van een toelatingsproef als extra toelatingsvoorwaarde voor inschrijvingen in de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, arts en tandarts.

*

*

*

ADVIES

Globale benadering

De Raad is zich bewust van de noodzaak van een betere regeling van het medisch aanbod. Dit impliceert evenwel een globale benadering waarbij niet alleen maatregelen worden ingezet gericht op de beperking van de instroom maar tevens maatregelen met betrekking tot de artsen die op huidig ogenblik actief zijn.

Toegankelijkheid van de universiteiten

De Raad is principieel voorstander van een open toegankelijkheid van de universiteiten en van de hogescholen. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden kan van dit principe worden afgeweken. De Raad is van oordeel dat de in voorliggend geval aangehaalde redenen en met name het hoge aantal artsen en tandartsen en de negatieve effecten ervan op de kwaliteit van de gezondheidszorg een beperking rechtvaardigen van de open toegankelijkheid van de universiteiten.

De motivering geldt echter voor nagenoeg de ganse medische en paramedische sector waardoor de voorgestelde beperking kan leiden tot ongewenste verschuivingen tussen studierichtingen en naar de hogescholen toe. Om hieraan tegemoet te komen dienen geëigende maatregelen te worden genomen.

Een beperking van het aantal nieuwe artsen en tandartsen kan voor de Raad in elk geval niet doorgevoerd worden via een beperking van de toegang tot het beroep nadat men met succes de opleiding heeft gevolgd.

De toelatingsproef

De door de Minister voorgestelde instroombeperkingen via een centraal en interuniversitair georganiseerde toelatingsproef waarbij bekwaamheid de basis vormt voor de selectie kan door de Raad worden bijgetreden.

Wel stelt de Raad zich vragen rond de uitwerking en de organisatie van dergelijke toelatingsproef. Hij is dan ook van oordeel dat de toelatingsproef na verloop van een zekere periode moet worden geëvalueerd. Bij deze evaluatie dient ook gepeild te worden naar de invloed op de democratisering van het onderwijs, op de kwaliteit van de opleiding en op het medisch aanbod. De Raad wenst bij deze evaluatie te worden betrokken.

Overleg met de Franse gemeenschap

Met het oog op het verhogen van de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen pleit de Raad ervoor dat tussen de Vlaamse en Franse gemeenschap overleg zou worden gepleegd met het oog op de gelijktijdige invoering van een analoge toelatingsproef aan de Franstalige universiteiten ten einde te verhinderen dat Vlaamse studenten zich aan deze universiteiten zouden inschrijven.

Financiële compensatie

Het voorontwerp van decreet voorziet in een maatregel die de universiteiten vrijwaart van een neerwaartse evolutie van hun budget ten gevolge van een verwachte daling van de instroom van studenten in de betrokken opleidingen. Deze doelstelling wordt bereikt door, met het oog op de berekening van de werkingstoelagen, vanaf het begrotingsjaar 1998, het aantal onderwijsbelastingseenheden van de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, van arts en tandarts te fixeren op het aantal van 1 februari 1996, academiejaar vòòr de invoering van de toelatingsproef. De voor het verlies aan inkomsten gegeven compensatie verkrijgt aldus een permanent karakter wat de Raad niet aangewezen vindt. De Raad pleit ervoor het voorgestelde compensatiesysteem slechts aan te houden voor een bepaalde overgangsperiode. Tijdens deze periode zou de facto kunnen nagegaan worden welke verschuivingen precies optreden. Aan de hand van deze verschuivingen zou een definitief financieringssysteem kunnen worden vastgelegd.

Tevens wenst de Raad de aandacht van de Minister te vestigen op de mogelijke gevolgen van de voorgestelde maatregelen voor de hogescholen. Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat het invoeren van voornoemde toelatingsproef zal leiden tot een verhoogde instroom bij de hogescholen daar waar voor het geheel van de hogescholen een globale enveloppe wordt toegekend die niet afhankelijk is van het aantal studenten.

Samenwerkingsakkoorden

In wat voorafgaat werd reeds gewezen op de wenselijkheid van een globale benadering met betrekking tot het probleem van het medisch overaanbod en van de gelijktijdige invoering van een analoge toelatingsproef aan de Franstalige universiteiten. Het is dan ook aangewezen dat ter zake samenwerkingsakkoorden zouden worden afgesloten tussen de bevoegde overheden.

ADVIES VAN HET SECTORCOMITE X - ONDERWIJS
(Vlaamse Gemeenschap)

SECTORCOMITE X - ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)

Brussel, 16 april 1996

PROTOCOL nr. 46 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN SECTORCOMITE X OP
25 EN 27 MAART 1996

over

het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet
van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse
Gemeenschap.

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit :

1. de hr. L. VAN DEN BRANDE, minister-president van de Vlaamse
regering - voorzitter,
2. de hr. L. VAN DEN BOSSCHE, minister vice-president en
Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken - ondervoor-
zitter,
3. mevr. W. DEMEESTER-DE MEYER, Vlaamse minister van
Financiën, Begroting en,
Gezondheidsbeleid - lid,
4. de hr. L. MARTENS, Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en
Welzijn - lid,

enerzijds,

en de afgevaardigden van de drie representatieve vakorganisaties, te weten :

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door :

de heren H. BERCKMANS
 G. VANSWEEVELT
 Cl. WALGRAEF

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door :

de heren Ch. HERREMAN
 J. VAN DER HOEVEN
 A. VAN DONGEN

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door :

Mevr. A.M. DE GROEN

anderzijds,

hebben een akkoord bereikt over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

ACOD-Onderwijs blijft principieel gekant tegen elke vorm van numerus clausus in het Universitair onderwijs.

Als alternatieve maatregel stemt ACOD-Onderwijs ermee in dat na de kandidaturen een interuniversitair examen wordt ingericht, zodat alleszins de startkansen voor alle kandidaten in de geneeskunde dezelfde blijven maar op korte termijn toch een eventuele selectieproef de studenten moet toelaten om hun studies in de geneeskunde verder te zetten of naar bio-medische richtingen over te stappen.

VSOA is gekant tegen iedere vorm van beperking tot toegang tot de opleidingen van kandidaat-arts en kandidaat-tandarts. Dit toelatingsexamen is een verkapte vorm van numerus clausus.

Brussel, 16 april 1996

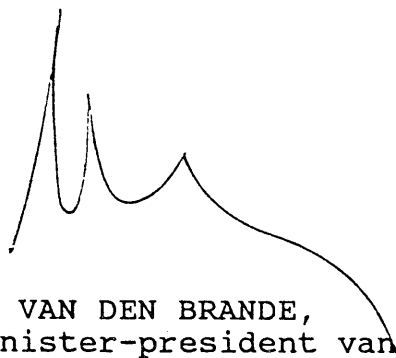
Vervolg : protocol nr. 46

DE OVERHEIDSAFVAARDIGING,

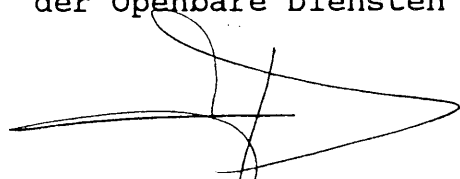
DE AFGEVAARDIGDEN VAN DE
REPRESENTATIEVE VAKORGANI-
SATIES

DE VOORZITTER,

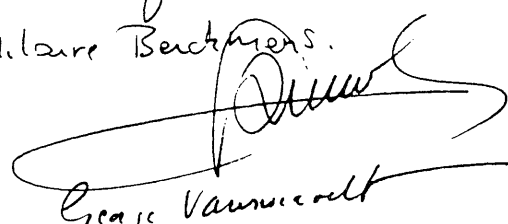
Voor de Algemene Centrale
der Openbare Diensten



L. VAN DEN BRANDE,
minister-president van de
Vlaamse regering.



Hilare Berckmans.



George Vannieuwen

Vervolg : protocol nr. 46

DE ONDERVOORZITTER,

L. VAN DEN BOSSCHE,
minister vice-president en
Vlaamse minister van
Onderwijs en Ambtenaren-
zaken.

Voor de Federatie van de
Christelijke Syndicaten
der Openbare Diensten

C. HERREMAY
secretaris

DE LEDEN,

W. DEMEESTER-DE MEYER
Vlaamse minister van
Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid

Voor het Vrij Syndicaat
voor het Openbaar Ambt

L. MARTENS,
Vlaamse minister van
Cultuur, Gezin en Welzijn.

AM DE GROEN

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Vlaamse Onderwijsraad
Leuvenseplein 4
1000 Brussel

Raad Hoger Onderwijs
16 april 1996
RHO/LRO/ADV/001

Advies met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende
wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de
universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

1 Toelichting

Op 21 maart 1996 vroeg de heer L. Van den Bossche, Vlaams minister van Onderwijs, aan de Vlaamse Onderwijsraad bij hoogdringendheid een advies uit te brengen betreffende het bedoelde voorontwerp.

De Raad Hoger Onderwijs agendeerde de adviesvraag op zijn vergadering van 16 april 1996. Op de vergadering waren 12 stemgerechtigde leden aanwezig. Het advies werd unaniem aanvaard als gevolg van de stemming met tien stemmen voor en twee onthoudingen.

2 Advies

2.1 De maatschappelijke context

Uit de tekst van de memorie van toelichting (II, 1) blijkt dat het beleid meent dat een zekere maatschappelijke consensus gegroeid is rond de stelling dat het hoge aantal artsen in België de uitgaven voor de sociale zekerheid opdrijft en de kwaliteit van de gezondheidszorg negatief kan beïnvloeden. Daarom kan het aanbod van afgestudeerde artsen beperkt worden. Hiervoor zijn vele maatregelen denkbaar om het aantal te beperken, al is geen enkele maatregel volmaakt.

Het voorliggende ontwerp kiest voor een systeem van beperking van de instroom door de organisatie van een toelatingsexamen voor de opleidingen van kandidaat-arts en kandidaat-tandarts.

De Raad Hoger Onderwijs neemt akte van dit uitgangspunt waarbij de maatschappelijke vraag primeert op de onderwijskundige uitgangspunten.

De Raad voor het Hoger Onderwijs meent dat door deze maatregel een precedent gecreëerd wordt en dat nog opleidingen het voorwerp kunnen uitmaken van zulke ingrepen, zowel wat de toelating als wat de financiering ervan betreft.

2.2 *Maatregelen betreffende in- en doorstroom*

Het standpunt van de Raad Hoger Onderwijs werd op 29 juni 1993 vastgelegd en blijft onverminderd gelden. De Raad is van oordeel dat maatregelen met betrekking tot de in- en doorstroom van studenten in het Hoger Onderwijs in overeenstemming moeten zijn met volgende principiële standpunten:

- a het recht op onderwijs van elk individu moet gerespecteerd blijven. Elke student moet, overeenkomstig zijn capaciteiten, de kans krijgen de opleiding van zijn keuze aan te vatten (cfr. Verdrag van de UNO over de Rechten van het Kind, art. 28.c);
- b selectie- en toelatingsproeven staan niet in functie van het numeriek beperken van de studentenpopulatie. Zij zijn gericht op het oriënteren van de studenten naar de voor hen meest geschikte opleiding;
- c de status, de kwaliteit en de functionaliteit (=het afleveren van de juiste diploma's aan de juiste mensen) van de opleiding dienen gewaarborgd te blijven;
- d zonder afbreuk te doen aan punt a dient gestreefd te worden naar budgettaire beheersbaarheid van het Hoger Onderwijs. Zowel t.o.v. de Gemeenschap als t.o.v. het individu dienen vruchteloze financiële inspanningen zoveel mogelijk vermeden te worden.

2.3. *Beperking d.m.v. een toelatingsproef*

- a Het voorontwerp van decreet kadert in het beperken van de instroom van aspirant-studenten voor de opleiding van kandidaat-artsen en van kandidaat-tandartsen, door het invoeren van een interuniversitair toelatingsexamen.. Het slagen voor zulk examen vormt een extra toelatingsvoorwaarde tot deze opleidingen. De Raad meent dat een toelatingsproef voor de opleiding als vorm van preselectie niet in strijd is met het recht op onderwijs van ieder individu.
- b Zulk een toelatingsproef moet blijk geven van een degelijke inhoudelijke en predictieve validiteit die in functie van de opleiding staat. De effectiviteit van zulke maatregel staat of valt met de predictieve validiteit van de gehanteerde toetsen. De Raad meent dat toelatings- en selectieproeven gericht moeten worden op het oriënteren van studenten naar de voor hen meest geschikte opleiding. De Raad is niet bij machte een oordeel te vellen over de predictieve waarde van de proef, vermits hij hierover niet is geïnformeerd.
- c De Raad meent dat over de efficiëntie van de maatregel twijfel kan bestaan. In het voorontwerp wordt enkel gesproken van een geschiktheidsproef en wordt de idee van numerus fixus uitdrukkelijk verworpen. Indien de geschiktheidsproef valide is, zal het resultaat zijn dat minder "ongeschikte" kandidaten tot het eerste jaar worden toegelaten. Het resultaat zal in principe gelijk staan met de selectie die plaats vindt na het eerste jaar. Er zullen dus niet vanzelf minder studenten uitstromen dan nu het geval is, tenzij er toch een (verborgen) numerus fixus wordt gehanteerd.

- d De Raad meent dat het onderzoek naar het effect van de maatregelen na drie jaar ook dient gericht op de sociale participatie aan deze studierichtingen.
De Raad betreurt dat een experiment reeds een beslissingsproef inhoudt. Zulke handelswijze staat in contrast met het ageren via voorbereidende maatregelen in het buitenland.
Tevens meent de Raad dat de maatregel niet mag leiden tot studieduurverlenging noch in het secundair onderwijs, noch in het hoger onderwijs.
- e Ten opzichte van de inwerkingtreding van de maatregel meent de Raad dat de toelatingsproef grondig en doordacht voorbereid dient te worden.

3 Artikelsgewijze opmerkingen

3.1 *artikel 2*

De eerste zin schrijft voor dat de aspirant studenten voor de opleidingen van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts moeten slagen voor een toelatingsexamen als extra toelatingsvoorwaarde. Waar in de memorie van toelichting (II, 2) gesteld wordt dat het om één examen voor beide opleidingen gaat, dient dit gegeven duidelijker geformuleerd in het artikel zelf van het voorontwerp.

De tweede zin belast de Vlaamse regering met de vaststelling van de inhoud en de wijze van organisatie van het examen zodat het voor alle aspirant-studenten hetzelfde is. Dit toelatingsexamen is interuniversitair en er is maar één examenjury.

De Raad wijst erop dat uit de memorie van toelichting (II, 2) niet duidelijk blijkt wat de proef inhoudt. Wordt er een kennistoets georganiseerd of gaat het enkel om inzicht, studeervaardigheden als redeneervermogen en analytisch en synthetisch vermogen? In welke mate spelen belangrijke andere persoonlijkheidskenmerken dan communicatieve vaardigheden voor de toekomstige arts een rol?

De Raad meent dat in de formulering kennis, studeerhoudingen en persoonlijkheidskenmerken niet duidelijk onderscheiden zijn.

De derde zin geeft een overzicht van de categorieën studenten die tijdens hun loopbaan toch verplicht worden het toelatingsexamen af te leggen indien zij zich zouden inschrijven voor studies arts of tandarts. De Raad vraagt duidelijkheid over de dubbelzinnigheid van de maatregelen om neveninstroom te beperken.

De bewering dat de grote maatschappelijke impact van een toelatingsproef geneeskunde de neerlegging van de inhoud van de proef in een algemene maatregel van bestuur rechtvaardigt (II,4) dient verduidelijkt te worden, zeker in het licht van een vergelijking met andere toelatingsproeven.

3.2 *artikel 3*

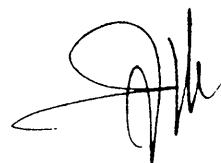
Geen commentaar.

3.3 *artikelen 3 en 4*

Deze artikelen geven aan dat de maatregel ingaat vóór het academiejaar 1996-1997. De maatregel is nochtans ingrijpend genoeg om een grondige en doordachte voorbereiding mogelijk te maken. Er werd reeds gewezen op een aantal inhoudelijke aspecten maar er blijven nog heel wat vragen open. Deze vragen houden verband met modaliteiten van het examen: het aantal kansen tot deelname aan het examen dient bepaald, het examineren kan centraal maar evenzeer gedecentraliseerd georganiseerd worden, de aspirant-studenten hebben nood aan een minimale voorbereiding voor zulke toelatingsproef. Algemeen gesteld zal de organisatie van zulke proef een primeur met niet te onderschatten gevolgen zijn.



L. Robijns
secretaris



G. Van Horebeek
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.
-----**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.**

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 19 april 1996 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, heeft op 25 april 1996 het volgende advies gegeven :

Om overeenkomstig het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te staven, wordt aangevoerd wat volgt:

"De aangelegenheid is hoogdringend daar alles in het werk moet gesteld worden om tijdig - dit is vóór de aanvang van het academiejaar 1996-1997 - de kandidaat-studenten te kunnen informeren en de toelatingsproef praktisch te organiseren".

1. Het voor advies aan de Raad van State overgelegde voorontwerp strekt er in hoofdzaak toe de inschrijving in de eerste kandidatuur arts en in de eerste kandidatuur tandarts afhankelijk te maken van het slagen voor een interuniversitair toelatingsexamen, waarvan de inhoud en de wijze van organisatie door de Vlaamse regering zal worden vastgesteld. Tevens wordt een regeling getroffen voor de daarmee samenhangende problemen in verband met de financiering van de universiteiten en wordt voorzien in een overgangsmaatregel in het voordeel van degenen die in 1995-1996 niet geslaagd zijn voor het eerste studiejaar. Doel is uiteindelijk het aantal artsen en tandartsen te beperken.

2. Uit de notificatie van de vergadering van de Vlaamse regering van 19 maart 1996 blijkt dat deze het voorontwerp principieel heeft goedgekeurd en de Vlaamse minister die het onderwijs onder zijn bevoegdheid heeft, gemachtigd heeft om over het voorontwerp het hoogdringend advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), alsook de minister-president verzocht heeft het op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten. Indien het doorlopen van die procedures geen aanleiding heeft gegeven tot wijzigingen aan de tekst, mag het hoogdringend advies van de Raad van State worden ingewonnen.

De VLOR en de SERV hebben respectievelijk op 16 april en 10 april 1996 hun advies gegeven. De conclusies van de onderhandelingen gevoerd in het sectorcomité X leidden tot het protocol nr. 46, na onderhandelingen op 25 en 27 maart 1996.

De VLOR wijst er in zijn advies meermaals op dat hij zich niet kan uitspreken over de waarde van de toelatingsproef, daar hij over geen gegevens beschikt. Hij meent dat de efficiëntie ervan betwijfeld kan worden. Hij betreurt dat het experiment reeds een beslissingsproef inhoudt. Hij vraagt ook om verduidelijking over andere aspecten van de aangelegenheid en meent dat de maatregel grondiger en meer doordacht voorbereid zou moeten worden.

De SERV stelt zich vragen rond de uitwerking en organisatie van de toelatingsproef, die na verloop van een zekere periode zou moeten worden geëvalueerd. Hij pleit voor overleg met de Franse Gemeenschap. Hij vindt dat het voorgenomen systeem van financiële compensatie voor het

verlies van studenten slechts gedurende een bepaalde overgangsperiode aangehouden zou mogen worden.

Blijkens voornoemd protocol nr. 46 blijft de Algemene Centrale der Openbare Diensten - Onderwijs principieel gekant tegen elke vorm van numerus clausus in het universitair onderwijs en stelt voor na de kandidaturen een interuniversitair examen te organiseren. Het vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt is gekant tegen iedere vorm van beperking van de toegang tot de opleidingen van arts en tandarts.

3. Het is de Raad van State niet bekend of het ontwerp na de raadpleging van de voornoemde adviesorganen en na het syndicaal overleg nog wijzigingen heeft ondergaan. Alleszins blijkt niet dat de voornoemde adviezen en het protocol, waarin ernstige, zonet fundamentele kritiek tegen de ontworpen regeling tot uiting is gekomen, aan de collegiale beraadslaging van de Vlaamse regering werden onderworpen, zodat deze zich niet heeft kunnen beraden over het eventuele gevolg dat eraan moest worden gegeven bij de uiteindelijke uitwerking van het ontwerp. In het bijzonder heeft de Vlaamse regering niet kunnen beoordelen of dat advies tot een aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst van het voorontwerp noopte.

Volgens een vaste rechtspraak van de afdeling wetgeving van de Raad van State kunnen voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie en ontwerpen van reglementaire besluiten slechts met toepassing van artikel 3, § 1, van de

gecoördineerde wetten op de Raad van State aan de afdeling wetgeving worden voorgelegd, nadat ze alle achtereenvolgende stadia van de administratieve voorbereiding ervan hebben doorgemaakt - nadat met andere woorden omtrent de ontwerp-teksten de vereiste adviezen werden ingewonnen en de eventueel opgelegde akkoorden werden verkregen en nadat de stellers van de ontwerpen de gelegenheid hebben gehad, aan de hand van die adviezen, enz. ..., eventueel hun teksten aan te passen en de bevoegde overheid zich over de definitieve ontwerp-teksten heeft uitgesproken.

De machtiging die, luidens de notulen van de vergaderingen van de Vlaamse regering van 19 maart 1996, aan de Vlaamse minister-president en de minister bevoegd voor het onderwijs werd gegeven om omtrent het voorontwerp van decreet de adviezen van de VLOR, van de SERV en van de Raad van State in te winnen, alsmede ze aan de syndicale raadpleging te onderwerpen, kan de Vlaamse regering niet ontslaan van de verplichting om over het voorontwerp opnieuw collegiaal te beraadslagen. Van die verplichting kan enkel worden afgeweken in geval de Vlaamse regering bij besluit een bevoegdheid delegeert aan een van haar leden. Algemeen wordt aanvaard dat een zodanige delegatie van bevoegdheid slechts betrekking kan hebben op regelingen van ondergeschikt belang of op individuele beslissingen en derhalve

niet op de voorbereiding van ontwerpen van decreten of besluiten (1).

De ten aanzien van het voorliggende ontwerp gevolgde werkwijze, - waarbij na een voorafgaande beraadslaging in de schoot van de Vlaamse regering aan de betrokken minister delegatie wordt gegeven om, na de vereiste raadpleging van de adviesorganen, voor zover niet gevolgd door een aanpassing van de tekst, het ontwerp van decreet bij de Vlaamse raad in te dienen zonder dat de regering er opnieuw over beraadslaagt, - moet des te meer worden betreurd, daar mede uit andere adviesaanvragen kan worden afgeleid dat die werkwijze de gewone gang van zaken aan het worden is. De adviesbevoegdheid van de afdeling wetgeving van de Raad van State dreigt aldus volledig te worden uitgehold.

De conclusie uit wat voorafgaat moet hoe dan ook zijn dat het ontwerp niet in zoverre gereed is dat de afdeling wetgeving er kennis van kan nemen en dat de adviesaanvraag derhalve niet ontvankelijk is.

(1) Van het beginsel van de collegiale beraadslaging zou thans kunnen worden afgeweken bij bijzonder decreet aangenomen met tweederde van de uitgebrachte stemmen (zie de artikelen 49 juncto artikel 35, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals zij in hun nieuwe lezing in werking zijn getreden na de jongste algehele vernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers).

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. DE BRABANDERE, kamervoorzitter,
M. VAN DAMME, staatsraden,
D. ALBRECHT,

Mevrouw : A. BECKERS, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de
H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatie-
bureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK,
adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

J. DE BRABANDERE.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wordt aangevuld met een derde alinea, luidend als volgt :

"Voor de inschrijving in het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts geldt bovendien als toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een interuniversitair toelatingsexamen. De Vlaamse regering stelt de inhoud en de wijze van organisatie van dit examen vast. Dezelfde toelatingsvoorwaarde geldt ook voor inschrijving in om het even welk studiejaar van de opleidingen van kandidaat-arts, van kandidaat-tandarts, van arts en van tandarts in het geval de student vrijstelling heeft verkregen van sommige opleidingsonderdelen of verkorting van studieduur op grond van het bepaalde in artikel 45, 5°, of in artikel 60, derde alinea of in het geval de student toegelaten wordt tot de tweede cyclus van de opleidingen van arts of tandarts op grond van een ander diploma dan het diploma van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts uitgereikt door een universiteit bedoeld in artikel 3. Deze supplementaire toelatingsvoorwaarde geldt niet voor de studenten die in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste een studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts of kandidaat-tandarts met succes hebben afgerond aan een universiteit vermeld in artikel 3."

Artikel 3

Artikel 130 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 1994 en 5 april 1995, wordt aangevuld met een zesde paragraaf luidend als volgt:

"§ 6. In afwijking van het bepaalde in artikel 135 wordt voor het berekenen van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de vaststelling van de hoogte van het bedrag van de werkingsuitkering van elke universiteit vanaf het begrotings-

jaar 1998 het aantal onderwijsbelastingseenheden van de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, arts en tandarts gefixeerd op het aantal van peildatum 1 februari 1996."

Artikel 4

Artikel 201 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een achtste alinea, luidend als volgt:

"De studenten die in het academiejaar 1995-1996 niet slaagden voor het examen van het eerste studiejaar van de opleiding kandidaat-arts of kandidaat-tandarts kunnen zich in het academiejaar 1996-1997 opnieuw laten inschrijven voor het eerste studiejaar van de betreffende opleiding met vrijstelling van het toelatingsexamen bedoeld in artikel 34, derde alinea."

Artikel 5

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 mei 1996.

Brussel, 9 mei 1996.

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

LUC VAN DEN BOSSCHE
